جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

شماره: ۱۰۱۴۸۱
تاریخ: ۱۴۰۵/۰۳/۲۳
پیوست: دارد

بسم الله الرحمن الرحیم

دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی

مرکز ملی فضای مجازی کشور
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت اطلاعات
وزارت امور خارجه
وزارت صنعت، معدن و تجارت
معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری
سازمان اداری و استخدامی کشور
سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
مرکز ملی رقابت
سازمان تأمین اجتماعی
سازمان نظام صنفی رایانه ای کشور
اتحادیه کشوری کسب و کارهای مجازی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت کشور
وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
مرکز همکاری های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری
سازمان امور مالیاتی کشور
سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

کلیه دستگاه‌ها و نهادهای مصرح در بند (الف) ماده (۱) «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» مصوب ۱۴۰۱ و استثنائات آن
تمامی تنظیم گران بخشی (موضوع بند «۱-۳-» سند شرح وظایف، اختیارات و ترکیب اعضای کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور)

در راستای اجرای تبصره (۳) بند «د» «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» مصوب هشتادوچهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۱ شورای عالی فضای مجازی کشور، «**سند ساماندهی بازار کار**

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

بسم الله الرحمن الرحیم

شماره: ۱۰۱۴۸۱
تاریخ: ۱۴۰۵/۰۳/۲۳
پیوست: دارد

دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی

متناسب با تحول مشاغل فضای مجازی» موضوع ردیف (۳۳) بند «د» سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی که در یک‌صدوهشتادوچهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۶ کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور به تصویب رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌شود.

سید محمد امین آقامیری

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران، دفتر رئیس محترم مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس محترم قوه قضائیه، اعضای محترم شورای عالی فضای مجازی کشور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه شورای نگهبان، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، دفتر هیئت دولت، هیئت عالی نظارت بر حسن سیاست‌های کلی نظام، هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین، سازمان بازرسی کل کشور و روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران.

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

بسم الله الرحمن الرحیم

ساماندهی بازار کار متناسب با تحول مشاغل فضای مجازی

مصوب یکصدوهشتادوچهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۶ کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور

مقدمه

بازار کار فضای مجازی با ویژگی‌هایی همچون تنوع بالای اشکال اشتغال، سیالیت روابط کاری، نقش‌آفرینی الگوریتم‌ها، فرامرزی‌بودن فعالیت‌ها و سرعت بالای تغییرات فناورانه، نیازمند چهارچوبی منعطف، شفاف و هوشمند برای ساماندهی و حمایت از ذی‌نفعان است و فقدان چنین چهارچوبی می‌تواند به گسترش اشتغال غیررسمی، ناامنی شغلی، تبعیض، تضعیف حقوق شاغلان و کاهش اعتماد عمومی در زیست‌بوم اقتصاد رقومی منجر شود. لذا سیاست‌گذاری در این حوزه مستلزم پرهیز از رویکردهای یکسان‌انگارانه و جایگزینی آن با تنظیم‌گری مبتنی بر داده، تفکیک‌پذیر و متناسب با انواع سکوها، الگوهای فعالیت و سطوح ارتباطی شاغلان است تا ضمن صیانت از حقوق شاغلان، مانعی برای نوآوری، توسعه کسب‌وکارها و رشد اقتصاد رقومی کشور ایجاد ننماید.

بر این اساس و در اجرای ردیف سی‌وسوم از جدول اقدامات کلان «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی»، سند «ساماندهی بازار کار متناسب با تحول مشاغل فضای مجازی»، با هدف ایجاد نظم حقوقی و نهادی، ارتقاء امنیت شغلی و عدالت اجتماعی، شفاف‌سازی روابط کاری، توسعه سازوکارهای نوین حمایت اجتماعی و تقویت حکمرانی هوشمند در بازار کار رقومی، در یکصدوهشتادوچهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۶ کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور به شرح زیر به تصویب رسید.

۱- تعاریف:

۱-۱- دستگاه‌های اجرایی:

کلیه دستگاه‌ها و نهادهای مصرّح در بند (الف) ماده (۱) «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» مصوب ۱۴۰۱ و استثنائات آن؛

۱-۲- اشتغال در فضای مجازی:

هر نوع فعالیت اقتصادی دارای استمرار که از طریق فضای مجازی و فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، به ارائه کالا، خدمات و تولید محتوا منجر می‌شود؛

www.dotic.ir

۱-۳- شاغلان تابع:

افرادی که با قراردادهای مشمول قوانین کار، مدیریت خدمات یا استخدام کشوری و سایر قوانین و مقررات خاص استخدامی کشور به اشتغال در فضای مجازی می‌پردازند.

۱-٤- شاغلان غیر تابع:

۱-٤-۱- آزادکاران[۱]:

افراد حقیقی که بدون وجود رابطه استخدامی، به‌صورت مستقل، طرح (پروژه)ای، پاره‌وقت و حق‌الزحمه‌ای و غالباً از راه دور در حوزه‌های تخصصی فضای مجازی نظیر توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، توسعه فنی و راهبری کسب‌وکارهای رقومی و تولید محتوا، برای کارسپاران در داخل و خارج از کشور فعالیت می‌کنند. این خدمات از جمله شامل فعالیت‌هایی نظیر حمل‌ونقل مسافر، جابه‌جایی کالا، خدمات منزل، تعمیرات عمومی و خدمات پشتیبانی است؛

۱-٤-۲- شاغلان سکویی[۲]:

افرادی که از طریق سکوهای فضای مجازی، خدماتی با ماهیت تکرارشونده، قابل استانداردسازی و قابل جانشینی ارائه می‌دهند و فرآیند ارائه، قیمت‌گذاری یا ارزیابی خدمات آن‌ها غالباً توسط سکو، تعیین یا هدایت می‌شود.

۱-۵- سکوی آزادکاری:

سکوی فضای مجازی که در نقش واسطه، امکان معرفی، تطبیق، انعقاد قرارداد، تبادل داده، پرداخت و ارزیابی عملکرد را میان آزادکاران و کارسپاران (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی) فراهم می‌سازند. این سکوها حسب الگوی فعالیت، ممکن است برخی خدمات تکمیلی از جمله احراز هویت، مدیریت قرارداد الکترونیکی، نگهداری وجوه امانی، حل‌وفصل اختلافات، اجرای سازوکارهای رتبه‌بندی و امتیازدهی آزادکاران را نیز ارائه دهند.

---

[۱] Freelancer (Knowledge Worker)
[۲] Gig Worker

www.dotic.ir

۲- چشم‌انداز:

بازار کار فضای مجازی جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۱۰، با اتکا به نیروی انسانی کارآمد، به‌روز، چابک و هوشمند در برابر تحولات فناورانه (موضوع ردیف چهاردهم از جدول اقدامات کلان سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی) به زیست‌بومی پیشرو، تاب‌آور و عادلانه مجهز خواهد بود که:

۲-۱- با تکیه بر حکمرانی هوشمند و داده‌محور، چهارچوب‌های حقوقی و حمایتی شفاف و روزآمد، زیرساخت‌های رقومی امن و تنظیم‌گری کارآمد، محیطی شفاف، رقابتی و قابل‌اعتماد برای فعالیت ذی‌نفعان فراهم می‌سازد؛

۲-۲- طیف متنوعی از فرصت‌های شغلی باکیفیت و پایدار را برای همگان در سراسر کشور مهیا می‌کند و از طریق برپایی نظام‌های نوین حمایت شغلی و اجتماعی، حداقل‌های معیشتی، ثبات شغلی نسبی، امنیت اقتصادی و حمایت در برابر مخاطرات این حوزه را تضمین می‌نماید؛

۲-۳- با ایجاد تعادلی پایدار میان منافع اجزاء مختلف زیست‌بوم و با جلوگیری از انحصار و تبعیض، سبب توسعه رقابت سالم و رشد نوآوری می‌شود؛

۲-٤- تراز خالص سرمایه انسانی متخصص در اقتصاد رقومی را به‌طور پایدار مثبت می‌کند؛

۲-۵- و در نهایت، کشور را به یکی از قطب‌های معتبر و اثرگذار در ارائه خدمات رقومی و ساماندهی عادلانه و هوشمندانه بازار کار فضای مجازی بدل می‌نماید.

۳- اهداف کلان:

۳-۱- تضمین حقوق ذی‌نفعان، امنیت شغلی و عدالت اجتماعی در زیست‌بوم اشتغال فضای مجازی کشور؛

۳-۲- تطبیق ساختار بازار کار فضای مجازی با فناوری‌های نوظهور و جایگزین‌ساز؛

۳-۳- افزایش رقابت‌پذیری و ماندگاری نیروی انسانی ماهر در کشور، شفاف‌سازی و رسمیت‌بخشی به انواع اشتغال فضای مجازی، کاهش بخش غیررسمی اشتغال و ارتقاء سطح رضایت شاغلان فضای مجازی؛

۳-٤- توسعه صادرات خدمات و ارتقاء جایگاه کشور در زنجیره ارزش جهانی عرضه خدمات رقومی.

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

٤- راهبردها:

٤-١- ایجاد و استقرار چهارچوب‌های جامع حقوقی و تنظیمی شفاف، داده‌محور، هوشمند و منعطف متناسب با انواع اشتغال در فضای مجازی؛

٤-٢- استقرار و نهادینه‌سازی نظام‌های نوین حمایت اجتماعی، مالیاتی و بیمه‌ای متناسب با انواع اشتغال در فضای مجازی؛

٤-٣- حمایت از حقوق مالکیت فکری و اخلاق حرفه‌ای در بازار کار فضای مجازی؛

٤-٤- تقویت هماهنگی و هم‌افزایی بین‌نهادی در حوزه بازار کار فضای مجازی؛

٤-٥- استقرار نظام پایش، آینده‌پژوهی و مدیریت گذار بازار کار فضای مجازی در مواجهه با فناوری‌های نوظهور و هوش مصنوعی؛

٤-٦- بهبود نظام جبران خدمات شاغلان فضای مجازی؛

٤-٧- توسعه زیرساخت‌ها و نهادهای پشتیبان زیست‌بوم کارآفرینی و فعالیت‌های نوین در فضای مجازی؛

٤-٨- توانمندسازی حرفه‌ای و تسهیل فعالیت اقتصادی در الگوهای جدید اشتغال فضای مجازی؛

٤-٩- گسترش همکاری‌های بین‌المللی در جهت حمایت از صادرات خدمات مهارتی، جذب طرح (پروژه)های بین‌المللی و تقویت ویژند (برند) ملی در بازار جهانی اقتصاد رقومی.

٥- سطوح اقدام و مسئولیت‌ها:

٥-١- پیش‌نیازهای نهادی و زیرساختی:

٥-١-١- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و سکوهای بخش خصوصی، ظرف مدت حداکثر نه‌ماه از ابلاغ این سند، نسبت به تمهید توسعه و تنظیم‌گری شبکه‌های کاریابی فضای مجازی، با هدف تقویت ارتباط مستقیم فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، هنرجویان و کارآموزان با بازار کار فضای مجازی اقدام نماید؛

www.dotic.ir

۵-۱-۲- مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست‌جمهوری مکلف است ظرف مدت یک سال از ابلاغ این سند، با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و وزارت امور خارجه نسبت به ایجاد «مراکز تجارت رقومی کشور» در ۵ کشور دارای اولویت در منطقه با هدف معرفی شرکت‌ها و آزادکاران ایرانی، تسهیل قراردادهای بین‌المللی و بازاریابی خدمات رقومی کشور، اقدام نماید؛

۵-۱-۳- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است ظرف مدت حداکثر یک سال از ابلاغ این سند، نسبت به ایجاد و توانمندسازی «مرجع داوری بازار کار رقومی» ذیل کانون داوری فضای مجازی در مرکز ملی فضای مجازی برای رسیدگی به دعاوی ناشی از قراردادهای شاغلان فضای مجازی با رعایت ضوابط و تشریفات قانونی اقدام نماید. این مرجع باید امکان رسیدگی برخط به دعاوی ناشی از انواع قراردادهای اشتغال در فضای مجازی را فراهم کرده و از داوران متخصص حقوقی و فنی استفاده کند؛

۵-۱-٤- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری مرکز ملی فضای مجازی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ظرف مدت شش‌ماه از ابلاغ این سند، مصادیق و شاخص‌های کار برخط کودکان را شناسایی کرده و «آیین‌نامه حمایت از حقوق کودکان در فعالیت‌های اقتصادی فضای مجازی» را تدوین و ابلاغ نماید.

۵-۲- اقدامات مرتبط با شاغلان تابع:

۵-۲-۱- سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از ابلاغ این سند، نظام رده‌بندی صلاحیت اختصاصی کارکنان بخش‌های فناوری اطلاعات، هوشمندسازی و امنیت رایانیکی (سایبری) در دستگاه‌های اجرایی را تدوین و اجرا نماید. دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند با رعایت قوانین و مقررات مرتبط، نسبت به اجرای برنامه‌های توسعه فردی، بازآموزی یا جایگزینی تدریجی کارکنانی که بر اساس نظام رده‌بندی یادشده، فاقد صلاحیت ارزیابی می‌شوند، اقدام نمایند؛

www.dotic.ir

۵-۲-۲- در جهت حفظ و نگهداشت نیروهای متخصص در بخش‌های فناوری اطلاعات، هوشمندسازی و امنیت رایانیکی (سایبری) دستگاه‌های اجرایی، سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان برنامه و بودجه کشور، ظرف مدت حداکثر یک سال از ابلاغ این سند، سازوکار متناسب‌سازی پرداخت را با رعایت ضوابط و تشریفات قانونی، به‌گونه‌ای طراحی کند که کارکنان این بخش‌ها بر اساس نظام رده‌بندی تعریف‌شده، بتوانند از سطوح پرداخت رقابت‌پذیر در تراز بازارهای داخلی (یا معیار سنجش حقوق و دستمزد پرداختی در کاروران ارتباطی) بهره‌مند شوند؛

۵-۲-۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فرآیند پایش مشاغل در معرض جایگزینی در بخش‌های دولتی و غیردولتی، طراحی مسیرهای آموزشی سریع برای انتقال نیروی انسانی از مشاغل در معرض خطر به حوزه‌های جدید اعم از امنیت رایانیکی (سایبری)، تحلیل داده، داده‌محوری و تعامل انسان‌ماشین و تدوین سیاست‌های حمایتی مرتبط یا تخصیص یارانه آموزشی و بیمه بیکاری هدفمند برای دوره‌های بازآموزی شغلی را ظرف مدت حداکثر یک سال از ابلاغ این سند، طراحی و اجرا نماید؛

تبصره ۱- سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و مرکز ملی فضای مجازی، با هدف افزایش آگاهی مدیران و برنامه‌ریزان، از طریق ایجاد سازوکارهای رصد و پیش‌بینی اثرات فناوری، فهرست مشاغلی را که در معرض حذف یا جایگزینی با هوش مصنوعی و سایر فناوری‌های نوین هستند، به صورت سالانه، تدوین و به دستگاه‌های اجرایی اعلام نماید؛

تبصره ۲- سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری مرکز ملی فضای مجازی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با هدف بیشینه‌سازی مزایا و کمینه‌سازی آسیب‌های ناشی از هوشمندسازی، ظرف مدت حداکثر یک سال از ابلاغ این سند،

www.dotic.ir

الگویی برای نسبت جایگزینی انسان با فناوری در خدمات دولت هوشمند را به‌منظور تصویب به کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور ارائه نماید.

۵-۲-٤- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری وزارت کشور، وزارت امور خارجه و مراجع امنیتی مرتبط، ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از ابلاغ این سند، فرآیند شفاف تسهیل صدور روادید تخصصی و مجوز کار برای جذب نیروی انسانی خارجی در حوزه فناوری اطلاعات را تدوین و ابلاغ نماید.

۵-۳- اقدامات مرتبط با آزادکاران:

۵-۳-۱- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از ابلاغ این سند، با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور و با استفاده از ظرفیت سکوهای آزادکاری موجود، پایگاه اطلاعاتی طرح (پروژه)های حوزه فضای مجازی را برای اجرا توسط آزادکاران داخلی ثبت‌شده در پایگاه داده آزادکاران فعال در حوزه اقتصاد رقومی کشور ایجاد کرده و در دسترس عموم قرار دهد و آیین‌نامه مرتبط با سازوکار تخصیص این طرح (پروژه)ها را نیز به تصویب هیئت‌وزیران برساند؛

۵-۳-۲- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، تا شش‌ماه پس از ابلاغ این سند تمهیداتی فراهم کند تا انجمن‌های صنفی رسمی برای آزادکاران با هدف دفاع از حقوق شاغلان و ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای تشکیل شود؛

۵-۳-۳- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، نمونه قرارداد رقومی برای آزادکاران را ظرف مدت حداکثر چهارماه از ابلاغ این سند، تدوین و ابلاغ نماید؛

۵-۳-٤- سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور مکلف است ظرف مدت شش‌ماه از ابلاغ این سند، صدور گواهی برخط احراز و اعتبارسنجی مهارت و صلاحیت، برای آزادکاران ثبت‌شده در پایگاه داده آزادکاران فعال در حوزه اقتصاد رقومی کشور را مبتنی‌بر سوابق و قابل ارائه در داخل و خارج از کشور، طراحی و پیاده‌سازی نماید؛

www.dotic.ir

۵-۳-۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مکلف است ظرف مدت نه‌ماه از ابلاغ این سند، با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور خارجه، با ارائه حمایت‌های مرتبط، زمینه ایجاد «سکوی یکپارچه صادرات خدمات رقومی کشور» را با قابلیت معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، تبادل نیروی انسانی، تعریف طرح (پروژه)های مشترک، اشتراک تجربیات، برگزاری دوره‌های مشترک، رسمیت‌بخشی به استانداردهای مهارتی مشابه، تسهیل پرداخت بین‌المللی، دسترسی به قراردادهای استاندارد و رتبه‌بندی اعتبار، به عنوان درگاه واحدی برای معرفی و اتصال نیروی انسانی، شرکت‌ها و آزادکاران ایرانی به بازار بین‌المللی فراهم نماید؛

۵-۳-۶- به‌منظور ایجاد وحدت رویه، حمایت از حقوق کاربران و شفافیت قراردادها و حقوق متقابل ذی‌نفعان، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، در چهارچوب قانون نظام صنفی کشور، ظرف مدت حداکثر چهارماه از ابلاغ این سند، نسبت به تدوین و اجرای سازوکارهای ساماندهی و صدور مجوز سکوهای آزادکاری از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور اقدام نماید؛

۵-۳-۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مقررات مربوط به مبادلات مالی و ارزی آزادکاران را با اولویت کشورهای منطقه و همسایه ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این سند تدوین و ابلاغ نماید، به‌گونه‌ای که انجام مبادلات مالی از مسیرهای رسمی برای فعالان این حوزه از مطلوبیت بیشتری نسبت به مسیرهای غیررسمی برخوردار باشد؛

۵-۳-۸- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است ظرف مدت شش‌ماه از ابلاغ این سند، با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور و اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی نسبت به تدوین بسته حمایتی مالیاتی و بیمه‌ای هوشمند برای آزادکاران، با محدودیت زمانی استفاده از آن، به‌منظور سیر مراحل قانونی تصویب اقدام نماید.

www.dotic.ir

۵-٤- اقدامات مرتبط با شاغلان سکویی:

۵-٤-۱- مرکز ملی فضای مجازی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مرکز ملی رقابت، سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور و اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی، آیین‌نامه حمایت از شاغلان سکویی را ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از ابلاغ این سند، در محورهایی نظیر لزوم شفافیت الگوریتم‌ها، شاخص‌های رتبه‌بندی، تأثیر امتیازات و نحوه تخصیص کار، شرایط و ویژگی‌های قراردادهای عادلانه، حق دسترسی به داده‌های شغلی، رویه‌های طرح اعتراض و شکایت و بازبینی تصمیمات، مطابق با قوانین مربوط از جمله فصل نهم از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (٤٤) قانون اساسی و مصوبات شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور تدوین نماید و به تصویب کمیسیون یادشده برساند؛

۵-٤-۲- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور و اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی، ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از ابلاغ این سند، نظام بیمه‌ای ویژه شاغلان سکویی را مبتنی‌بر مشارکت تعریف‌شده و متناسب با موارد زیر، برای سیر مراحل قانونی تصویب، تدوین نماید:

۵-٤-۲-۱- تعیین چهارچوب محاسبه ضریب هوشمند مشارکت شاغل و سکو در پرداخت حق بیمه (اعم از بیمه بازنشستگی، حوادث، مسئولیت حرفه‌ای، درمان و حمایت در دوره‌های کاهش فعالیت ناشی از اختلالات سکو) متناسب با نوع و نقش سکو، نوع خدمت، میزان وابستگی اقتصادی و سابقه و وضعیت بیمه‌ای شاغل اعم از بازنشستگی یا بیمه‌پردازی هم‌زمان؛

۵-٤-۲-۲- تعیین حقوق، مسئولیت‌ها و حمایت‌های مترتب بر سکو و شاغلان متناسب با معیارهای فوق؛

۵-٤-۲-۳- ارائه مشوق‌های مالیاتی، مبتنی‌بر قوانین و مقررات مرتبط، به سکوهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) از شاغلان متقاضی و واجد شرایط تعیین‌شده خود را ظرف مدت شش‌ماه از ابلاغ آیین‌نامه اجرایی مرتبط، بیمه نمایند؛

www.dotic.ir

تبصره- تنظیم‌گران بخشی و به طور خاص تنظیم‌گر حوزه رقابت مکلف‌اند سکوها را به ارائه غیرتبعیض‌آمیز و شفاف هرگونه مشوق، سهم بیمه‌ای یا طرح حمایتی ملزم کرده و اطمینان حاصل نمایند که برخورداری شاغلان سکویی از پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی، به‌هیچ‌وجه موجب تبعیض، محدودسازی دسترسی به کار، تغییر شرایط همکاری، یا محرومیت از مشوق‌ها و مزایای ارائه‌شده توسط سکوها نشود.

۵-٤-۳- سازمان تأمین اجتماعی موظف است صندوق مستقل «بیمه شاغلان سکویی» را برای تجمیع منابع و ارائه خدمات یکپارچه، با رعایت ضوابط و تشریفات قانونی ایجاد نماید و امکان پرداخت و گزارش فعالیت از طریق حساب کاربری در سکوها را فراهم کند؛

۵-٤-٤- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، تا شش‌ماه پس از ابلاغ این سند تمهیداتی فراهم کند تا انجمن‌های صنفی رسمی برای شاغلان سکویی با هدف دفاع از حقوق شاغلان و ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای تشکیل شود؛

۵-٤-۵- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، ظرف مدت نه‌ماه از ابلاغ این سند، در چهارچوب قوانین و مقررات و بر مبنای ضوابط و الگوهای مستخرج از بند ۵-٤-۲، نظام مالیاتی ویژه فعالیت‌های سکویی را به صورت شفاف، منعطف و هوشمند و مبتنی بر موارد زیر، برای سیر مراحل قانونی تصویب، تدوین نماید:

۵-٤-۵-۱- تعیین ضرایب هوشمند مالیاتی مبتنی‌بر نوع و نقش سکو، میزان وابستگی شاغل و سوابق اشتغال وی؛

۵-٤-۵-۲- امکان ثبت خودکار درآمد ناشی از فعالیت در سکوها بر اساس داده‌های سکو؛

۵-٤-۵-۳- محاسبه مالیات بر مبنای سود واقعی (درآمد منهای هزینه‌های قابل قبول مانند سوخت، ترافیک، ابزار کار، اینترنت و...)؛

۵-٤-۵-٤- حمایت از فعالیت‌های خرد و کوچک رقومی و وضع معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی هدفمند برای آزادکاران، فعالیت‌های دانش‌بنیان، تولید محتوا و خدمات صادراتی؛

www.dotic.ir

۵-٤-۵-۵- ایجاد رویه حل اختلاف مالیاتی شاغلان سکویی.

۵-٤-٦- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، نمونه قرارداد رقومی عادلانه برای شاغلان سکویی را با لحاظ الزامات، حقوق مترتب و مسئولیت‌های تعیین‌شده ذیل بندهای ۵-٤-۱، ۵-٤-۲ و ۵-٤-۵، ظرف مدت حداکثر نه‌ماه از ابلاغ این سند، تدوین و ابلاغ نماید.

٦- نظارت بر حسن اجرا:

کارگروه نظارت و هماهنگی اجرای سند با عضویت دستگاه‌های دارای تکلیف در این سند، به ریاست مرکز ملی فضای مجازی و به دبیری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در وزارت یادشده تشکیل می‌شود. کارگروه مکلف است گزارش نظارت بر حسن اجرای سند را در بازه‌های شش‌ماهه به کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور ارائه نماید.

هدف کلان	راهبرد	اقدامات اجرایی	دستگاه مرتبط	اهداف کمی
۳-۱- تضمین حقوق ذی‌نفعان، امنیت شغلی و عدالت اجتماعی در زیست‌بوم اشتغال فضای مجازی کشور	۴-۱- ایجاد و استقرار چهارچوب‌های جامع حقوقی و تنظیمی شفاف، داده‌محور، هوشمند و منعطف متناسب با انواع اشتغال در فضای مجازی	— تدوین نمونه قرارداد رقومی برای آزادکاران و شاغلان سکویی — تدوین آیین‌نامه حمایت از شاغلان سکویی — تدوین و شفاف‌سازی فرآیند صدور مجوز سکوهای آزادکاری	— وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور — مرکز ملی فضای مجازی — وزارت صنعت، معدن و تجارت — وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — مرکز ملی رقابت — اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی	— تدوین و ابلاغ حداقل ۲ نمونه قرارداد رقومی استاندارد (آزادکاری و سکویی) — اجرای آیین‌نامه حمایت از شاغلان سکویی در سکوهای فعال داخلی تا دو سال پس از ابلاغ این سند — صدور یا تمدید مجوز برای سکوهای آزادکاری فعال ذیل فرآیند شفاف و واحد تا نه ماه پس از ابلاغ این سند — ثبت و فعالیت رسمی حداقل یک انجمن صنفی ملی برای
	۴-۲- استقرار و نهادینه‌سازی نظام‌های نوین حمایت اجتماعی، مالیاتی و بیمه‌ای متناسب با	— طراحی و استقرار نظام بیمه‌ای نوین برای کلیه شاغلان فضای مجازی — تشکیل صندوق مستقل بیمه شاغلان سکویی	— وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — سازمان تأمین اجتماعی — سازمان امور مالیاتی کشور — سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور	

www.dotic.ir

هدف کلان	راهبرد	اقدامات اجرایی	دستگاه مرتبط	اهداف کمی
	انواع اشتغال در فضای مجازی	— تدوین نظام مالیاتی هوشمند و منعطف برای شاغلان سکویی و آزادکاران	— اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی — وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	آزادکاران و شاغلان سکویی تا یک سال پس از ابلاغ این سند — تحت پوشش قرار گرفتن حداقل ۷۰٪ از شاغلان سکویی فعال در یکی از بسته‌های بیمه‌ای مصوب — تحت پوشش قرار گرفتن حداقل ۶۰٪ از آزادکاران ثبت‌شده در نظام بیمه‌ای یا حمایتی — ثبت حداقل ۷۰٪ از شاغلان سکویی و آزادکاران فعال در نظام مالیاتی هوشمند ظرف دو سال پس از ابلاغ این سند — تشکیل و استمرار فعالیت کارگروه نظارت و هماهنگی اجرای سند با حداقل ۲ گزارش پایش سالانه
	۴-۳- حمایت از حقوق مالکیت فکری و اخلاق حرفه‌ای در بازار کار فضای مجازی	— تدوین آیین‌نامه حمایت از حقوق کودکان در فعالیت‌های اقتصادی فضای مجازی — تدوین الزامات تبلیغات مسئولانه و شفافیت محتوای تبلیغاتی کاربران تأثیرگذار — طراحی دوره‌های اخلاق تبلیغات و حقوق سکو و مالکیت فکری برای کاربران تأثیرگذار	— وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی — وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — مرکز ملی فضای مجازی — سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	
	۴-۴- تقویت هماهنگی و هم‌افزایی بین‌نهادی در حوزه بازار کار فضای مجازی	— تشکیل کارگروه نظارت و هماهنگی اجرای سند	— مرکز ملی فضای مجازی — وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — دستگاه‌های دارای تکلیف در سند	
۳-۲- تطبیق ساختار بازار کار با فناوری‌های نوظهور و جایگزین‌ساز	۴-۵- استقرار نظام پایش، آینده‌پژوهی و مدیریت گذار بازار کار فضای مجازی در مواجهه با فناوری‌های نوظهور و هوش مصنوعی	— پایش مشاغل در معرض جایگزینی — طراحی مسیرهای بازآموزی سریع و یارانه آموزشی برای انتقال نیروها — تدوین الگوی نسبت جایگزینی انسان با فناوری در دولت هوشمند	— وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — سازمان اداری و استخدامی کشور — وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — مرکز ملی فضای مجازی	— تدوین و انتشار فهرست سالانه مشاغل در معرض جایگزینی — ارائه برنامه‌های بازآموزی به حداقل ۱۰۰ هزار نفر از نیروهای در معرض خطر — تدوین الگوی رسمی نسبت جایگزینی انسان با فناوری
۳-۳- افزایش رقابت‌پذیری و ماندگاری نیروی	۴-۶- بهبود نظام جبران خدمات	— تدوین و اجرای نظام رده‌بندی صلاحیت	— سازمان اداری و استخدامی کشور — وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	— اختصاص رده صلاحیت اختصاصی به حداقل ۸۰٪ از

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

هدف کلان	راهبرد	اقدامات اجرایی	دستگاه مرتبط	اهداف کمی
انسانی ماهر در کشور، شفاف‌سازی و رسمیت‌بخشی به انواع اشتغال فضای مجازی، کاهش بخش غیررسمی اشتغال و ارتقاء سطح رضایت شاغلان فضای مجازی	شاغلان فضای مجازی	اختصاصی کارکنان فاوا در دستگاه‌های اجرایی — متناسب‌سازی پرداختی کارکنان دستگاه‌های اجرایی در حوزه فاوا — بازآموزی مهارتی کارکنان دولتی حوزه فناوری اطلاعات و تخصیص یارانه آموزشی و بیمه بیکاری هدفمند برای دوره‌های بازآموزی	— سازمان برنامه و بودجه کشور	کارکنان دستگاه‌های اجرایی در حوزه فاوا — اجرای متناسب‌سازی پرداختی برای حداقل ۷۰٪ از مشاغل تخصصی فاوا در دستگاه‌های اجرایی — بازآموزی مهارتی سالانه حداقل ۳۰٪ از کارکنان فاوا در دستگاه‌های اجرایی — پوشش حداقل ۷۰٪ از فرصت‌های شغلی طرح (پروژه)ای فضای مجازی توسط شبکه‌های کاریابی برخط — ثبت و بهره‌برداری از پایگاه اطلاعاتی طرح (پروژه)های ملی فضای مجازی با حداقل ۱۰ هزار طرح (پروژه) فعال سالانه تا یک سال پس از ابلاغ این سند — صدور حداقل ۵۰ هزار اعتبارنامه حرفه‌ای رقومی برای فعالان فضای مجازی — جذب سالانه حداقل ۵۰۰ نیروی متخصص خارجی در حوزه‌های اولویت‌دار اقتصاد رقومی — انجام حداقل ۸۰ درصد از مبادلات مالی آزادکاران از مسیرهای رسمی معرفی‌شده توسط بانک مرکزی ظرف مدت یک سال از ابلاغ این سند
	۴-۷- توسعه زیرساخت‌ها و نهادهای پشتیبان زیست‌بوم کارآفرینی و فعالیت‌های نوین در فضای مجازی	— توسعه شبکه‌های کاریابی فضای مجازی — ایجاد پایگاه اطلاعاتی طرح (پروژه)های ملی حوزه فضای مجازی — تشکیل انجمن‌های صنفی رسمی برای آزادکاران و شاغلان سکویی — ایجاد و توانمندسازی «مرجع داوری بازار کار رقومی»	— وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور — وزارت علوم، تحقیقات و فناوری — سازمان برنامه و بودجه کشور — وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور	
	۴-۸- توانمندسازی حرفه‌ای و تسهیل فعالیت اقتصادی در الگوهای جدید اشتغال فضای مجازی	— صدور اعتبارنامه حرفه‌ای رقومی برای آزادکاران — تسهیل مبادلات مالی و ارزی آزادکاران — جذب نیروی متخصص خارجی و تدوین فرآیند روادید کاری تخصصی	— بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران — وزارت امور اقتصادی و دارایی — سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور — وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی — وزارت کشور — وزارت امور خارجه — مراجع امنیتی	

www.dotic.ir

هدف کلان	راهبرد	اقدامات اجرایی	دستگاه مرتبط	اهداف کمی
				— انجام مبادلات حداقل ۱۰ هزار آزادکار و تحقق حداقل ۱۰ میلیون یورو از طریق کانال‌های رسمی معرفی‌شده بانک مرکزی
۳-۴- توسعه صادرات خدمات و ارتقاء جایگاه کشور در زنجیره ارزش جهانی عرضه خدمات رقومی	۴-۹- گسترش همکاری‌های بین‌المللی در جهت حمایت از صادرات خدمات مهارتی، جذب طرح (پروژه)های بین‌المللی و تقویت ویژند (برند) ملی در بازار جهانی اقتصاد رقومی	— ایجاد «سکوی یکپارچه صادرات خدمات رقومی کشور» — تأسیس «مراکز تجارت رقومی کشور» در ۵ کشور اولویت‌دار منطقه — صدور گواهی برخط احراز و اعتبارسنجی مهارت و صلاحیت	— وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات — اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران — وزارت صنعت، معدن و تجارت — وزارت امور خارجه — مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست‌جمهوری — معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور — سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور	— افزایش ۲۰٪ صادرات خدمات رقومی تا افق ۱۴۱۰ — ایجاد و بهره‌برداری از ۵ مرکز تجارت رقومی در کشورهای اولویت‌دار

www.dotic.ir